

Utajärven kunta

Kasvatuspalvelut

KOULULAISTEN AAMU JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

UTAJÄRVEN KUNNASSA

Toimintasuunnitelma

Päivitys 7.4.2026

SISÄLLYS

JOHDANTO

1 Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat

1.1 Arvopohja ja tehtävä

1.2 Aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaavat linjaukset

2 Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet, yhteistyö ja tiedonkulku

2.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

2.2 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

2.3 Eettisen kasvun tukeminen

2.4 Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen

3 Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisällölliset painoalueet ja suunnittelun periaatteet

4 Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa

4.1 Oppimisen ja koulunkäynnin tukea saavat oppilaat aamu- ja iltapäivätoiminnassa

4.2 Yhteistyö toiminnan järjestämisessä

5 Aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinointi, järjestäminen ja arviointi

5.1 Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen Utajärvellä

5.2 Ryhmäkoko ja kuljetus

5.3 Toimintaan hakeminen ja valintaperusteet

5.4 Maksut

5.5 Henkilöstö

5.6 Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma

5.7 Arviointi

LÄHTEET

JOHDANTO

1 Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain (628/1998) 48 a-48f (2003/1136) mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Jos kunta järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien peruskoulujen ensimmäisen ja toisen luokan vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille (Perusopetuslaki (628/1998) 48b § (1090/2024)).

Kunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan laajuudesta. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet (Perusopetuslaki 48 a § 3 mom. (1136/2003)). Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee järjestää näiden perusteiden mukaisesti. Näissä perusteissa käytetään aamu- ja iltapäivätoiminnassa olevasta perusopetuksen oppilaasta nimitystä lapsi. Toiminnassa lapsi ei ole oppilaan roolissa. Luvussa 4 käytetään oppilas nimitystä, kun viitataan perusopetuksessa määriteltyyn oppimisen ja koulunkäynnin tukeen.

1.1 Arvopohja ja tehtävä

Aamu- ja iltapäivätoiminta pohjautuu perusopetuksen arvopohjaan. Toiminnan tulee perusopetuksen tavoin edistää yhteisöllisyyttä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle. Toiminnan keskeisenä tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä tukea myös perhettä ja koulua niiden kasvatustehtävässä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista: lapsen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen, lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen, lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen sekä varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen.

1.2 Aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaavat linjaukset

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla pyritään vähentämään lasten yksinäistä aikaa ilman turvallisen aikuisen läsnäoloa ja ohjausta ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminnan järjestämiseen liittyvien ratkaisujen, toimintatapojen ja toimintaympäristön tulee tukea asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa huolehditaan toimintaympäristön turvallisuudesta ja siitä, että lapset eivät joudu kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan kohteiksi.

Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa lasten itseluottamusta ja monipuolisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Se innostaa ja tukee lapsia myös omien vahvuuksien löytämiseen ja oman osaamisen kehittämiseen. Toiminta valmentaa itsestä huolehtimiseen ja antaa mahdollisuuksia luovaan itsensä toteuttamiseen. Hyvin ja laadukkaasti järjestetty aamu- ja iltapäivätoiminta ohjaa lasten tarpeet ja

edellytykset huomioon ottaen lapsia kasvamaan vähitellen aktiiviseen, terveelliseen ja kestäväan elämäntapaan sekä elämään kansainvälistyneessä ja teknologisoituneessa maailmassa. Aamu- ja iltapäivätoimintaa kehitetään inklusion periaatteiden mukaisesti.

Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon sekä yksilölliset että yhteisölliset näkökohdat. Aamu- ja iltapäivätoiminta on ryhmätoimintaa, ja ryhmää ohjaavat säännöt ja arvot muovaavat osaltaan lasten sosiaalista kasvua. Tavoitteena on tarjota lapsille heidän tarpeitansa vastaavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä antaa myös mahdollisuus lepoon ja itsekseen olemiseen.

Toimintaa ohjaavat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnalla on oma erityisluonteensa, sillä se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. Lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen toteutuu parhaiten luonnollisia kasvuympäristöjä ja pedagogista osaamista hyödyntämällä ja yhdistämällä. Tavoitteena on avoin, rohkaiseva ja kiireetön ilmapiiri.

Lasten itsenäisyys lisääntyy kasvun myötä vähitellen, mutta lapset tarvitsevat vielä aikuisen turvaa, läsnäoloa ja ohjausta. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla riittävä määrä kelpoisuuden omaavia, osaavia ja ammattitaitoisia ohjaajia. Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään eri toimijoiden välistä moniammatillista yhteistyötä ja yhteistyötä perheiden kanssa. Yhteistyön tarkoituksena on lisätä tuntemusta lapsista ja auttaa heidän tarpeidensa tunnistamista sekä parantaa toiminnan laatua. On suositeltavaa, että aamu- ja iltapäivätoiminta sisältyy kunnalliseen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Toimintaa järjestettäessä otetaan huomioon eri kieliryhmien tarpeet sekä eri-ikäisten lasten tarpeet. Myös eri kulttuuriryhmiin kuuluvien lasten tarpeet samoin kuin paikalliset erityispiirteet otetaan huomioon mahdollisimman hyvin.

2 Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet, yhteistyö ja tiedonkulku

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lapsen hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.

2.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Kotien työtä tuettaessa lähtökohtana on, että lapsen huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaajilla on aamu- ja iltapäivätoiminnassa ammatillinen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaajien työtä ohjaavana periaatteena on kasvatuskumppanuus eli tavoitteena on toimia yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena.

Yhteistyö ja hyvä tiedonkulku ovat laadukkaan toiminnan peruslähtökohdat. Laadukas aamu- ja iltapäivätoiminta perustuu keskinäiseen kunnioitukseen, tasa-arvoisuuteen, sujuvaan ja joustavaan yhteistyöhön sekä tiedonkulkuun kodin, koulun sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan välillä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö lasta koskeissa asioissa toimii aina lasten huoltajien luvalla ja ohjaajien salassapitovelvollisuus huomioiden. Yhteisen päämäärän tulee myös näkyä yksittäistä lasta koskevien asioiden hoidossa, tiedonsiirrossa sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstön

osallistumisessa tarpeen mukaan lasta koskeviin neuvotteluihin huoltajien luvalla. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luo pohjan hyvälle yhteistyölle ja tiedottamiselle.

Syyslukukauden alkavalla viikolla järjestetään Utajärvellä uusille, toiminnassa aloittaville lapsille huoltajineen, tutustumispäivä aamu- ja iltapäivätoimintaan. Tuolloin paikalla ovat toiminnan ohjaajat sekä aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaava Utajärven koulun apulaisjohtaja, joka koordinoi toimintaa. Tutustumispäivän tarkoituksena on tiloihin ja ohjaajiin tutustuminen ja siten toiminnan aloittamisen helpottaminen ja yhteistyön luominen kotien ja aamu- ja iltapäivätoiminnan välille. Tutustumispäivän ajankohta ilmoitetaan huoltajille tulevien esikoululaisten kouluun ilmoittautumisen yhteydessä toukokuussa sekä muille toimintaan hakeneille Wilman kautta.

Toiminnan jo alettua, huoltajan hakiessa lapsen iltapäivällä, hänelle kerrotaan lyhyesti, miten iltapäivä on sujunut. Ajankohtaisista asioista ja erillistapahtumista tiedotetaan koteja Wilman kautta. Akuutteja yhteydenottoja vaativia tilanteita varten on aamu- ja iltapäivätoiminnan puhelin, johon huoltajat voivat ottaa yhteyttä työpäivän aikana.

2.2 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on lasten hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen. Ohjaajan myönteisellä suhtautumisella ja läsnäololla on tässä suuri merkitys. On tärkeää, että jokainen lapsi kokee olevansa arvostettu ja hyväksytty. Lapset tarvitsevat myös kaveripiirin hyväksyntää ja tunteen ryhmään kuulumisesta. Yhdessä toimimalla opitaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja, kuten vastavuoroisuutta ja erimielisyyksien ratkaisua myönteisin keinoin. Lapsia ohjataan tunnistamaan erilaisia tunteita ja säätelemään omaa toimintaansa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee sekä kasvuympäristönä että ilmapiiriltään olla kiireetön ja turvallinen. On tärkeää, että toiminnassa lapsilla on mahdollisuus sekä levähtämiseen ja rauhoittumiseen että ulkoiluun ja liikkumiseen. Maittava välipala lisää hyvinvoinnin kokemusta.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan luodaan syksyllä toiminnan alussa omat säännöt. Utajärvellä toimiva aamu- ja iltapäivätoiminta noudattaa yhteneväisiä sääntöjä koulun kanssa. Yhteisten sääntöjen ja rajojen tarkoituksena on antaa lapselle kokemus turvallisuudesta ja välittämisestä. Niiden tarkoituksena on selkeyttää aikuisen vastuuta ja myös lapsen vastuuta siitä, että kaikilla on hyvä olla toiminnassa mukana. Lapsen tulee ikätasonsa mukaisesti saada itse osallistua yhteisten sääntöjen ja sopimusten muotoiluun.

2.3. Eettisen kasvun tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen eettistä kasvua. Toiminnan eettisenä lähtökohtana ovat Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa korostuu lapsilähtöisyys. Lapset tarvitsevat eettisessä ajattelussaan ja vuorovaikutustaidoissaan aikuisten ohjausta. Eettisen kasvun tukemisessa on tärkeää erityisesti aikuisen antama käyttäytymisen malli, keskinäiset vuorovaikutussuhteet sekä arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset.

Lasta tulisi ohjata kasvamaan vähitellen vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista, siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman käyttäytymisen aiheuttamista seurauksista ja tunteista sekä itselle että toisille
- ryhmän toimintaan liittyvistä sopimuksista ja annettujen ohjeiden noudattamisesta
- myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestäväan elämäntapaan

2.4 Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tavoitteena on osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen. Toiminta toteutetaan niin, että se lisää lasten onnistumisen kokemuksia ja osallisuutta. Toiminnassa tulee luoda tilanteita, jotka antavat lapsille mahdollisuuden päästä mukaan toiminnan suunnitteluun tai mahdollisuuden tulla kuulluksi.

Huomiota kiinnitetään tukea tarvitsevien ja eri kulttuuritaustaisten lasten osallistumisen edistämiseen. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa kunnioitetaan lasten omaa kieli- ja kulttuuritaustaa sekä elämäntapaa ja -arvoja. Eri kulttuureihin tutustumalla voidaan monipuolistaa toimintaa, lisätä ymmärrystä ja vähentää ennakkoluuloja sekä rikastuttaa yhdessäoloa.

Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee huomioida, että jokainen lapsi saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista tukea ja ohjausta. Tavoitteena on, että syrjäytymistä aiheuttavat tekijät havaittaisiin mahdollisimman varhain ja että lapsen tukemiseen ja tuen järjestämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tässä onnistuminen edellyttää monialaista yhteistyötä aamu- ja iltapäivätoiminnan, sosiaali- ja terveydenhuollon, varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja kodin kesken.

Toiminnassa varaudutaan yllättäviin tilanteisiin, kuten esim. miten toimitaan, jos lasta ei haeta iltapäivällä kotiin ja huoltajiin ei saada yhteyttä tai sattuu muuta sellaista, joka velvoittaa ohjaajia lastensuojelullisiin toimenpiteisiin.

3 Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisällölliset painoalueet ja suunnittelun periaatteet

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sisällön suunnittelusta on opetushallituksen perusteissa annettu päälinjaukset. Toiminnalla on sisällöllisesti oma erityisluonteensa, jolle on ominaista toiminnan monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältöjen suunnittelussa otetaan huomioon lapsen tarpeet ja omat toiveet. Lapsen ja ohjaajan yhteinen keskustelu siitä, millainen toiminta lasta kiinnostaa ja mikä tuottaa hänelle iloa, vaikuttaa toiminnan sisältöjen *käytännön toteutukseen*. Sisältöjä valittaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin. Sisältö voi

liittyä erilaisiin tavoitteellisiin harrastuksiin ja muuhun kehitystä tukevaan toimintaan kuten liikuntaan, käden taitoihin, kielelliseen ja kuvalliseen ilmaisuun, musiikkiin ja arkiaskareisiin. Myös välipalan nauttimiseen liitetään kasvatuksellista ohjausta. Lapsia ohjataan tarkoituksenmukaiseen ateriarjettiin sekä hyviin ruokavalintoihin ja ruokailutapoihin kiireettömässä ympäristössä.

Toiminnan sisältöä voivat olla myös erilaiset tiedolliset aihepiirit. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsella voi olla huoltajan, opettajan ja ohjaajan kesken sovittavalla tavalla mahdollisuus läksyjen tekoon. Myös koulun kerhotoiminta ja taiteen perusopetus voivat olla lapsen aamu- ja iltapäivätoimintaa. Sekä koulun että muiden kerhoja järjestävien tahojen yhteystiedot ja alkamisajankohdat julkaistaan koulun ilmoitustauluilla sekä kerhoja järjestävän tahon jakamalla erillisillä tiedotteilla.

Ohjaajat määrittelevät ja valitsevat yhteistyössä koordinaattorin kanssa toiminnan yksityiskohtaiset sisällöt ja toimintamuodot. Toiminnan yksityiskohtaisiin sisältöihin vaikuttavat tilat ja olosuhteet, tarjonta, toteuttajien omat vahvuudet, painotukset sekä käytännön mahdollisuudet toimintojen eriyttämiseen ja pienryhmätyöskentelyyn. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun esimerkiksi laadun arvioinnin yhteydessä. Toimintasuunnitelmasta ja toiminnan sisällöstä tiedotetaan huoltajille Wilmassa sekä kunnan www-sivuilla.

Toiminnan tarkemmat suunnitelmat tehdään elokuussa ennen toimintakautta, jolloin henkilöstöresurssit, tilat ja lapsimäärä ovat selkeästi kaikilla tiedossa. Toimintaan tehdään myös lukukaudeksi sitova yleinen kausisuunnitelma. Suunnitelmaa ovat tekemässä koordinaattorin johdolla toimintaa ohjaavat henkilöt sekä tarvittaessa rehtori. Suunnittelussa huomioidaan erityisesti em. tavoitteet, vuodenajat ja lapsilähtöisyys. Yksittäisestä viikko/päiväsuunnitelman toteuttamisesta vastaavat ohjaajat. Sisältöjen tulee tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Huoltajille laaditaan kuukausikirje Wilmaan kuluneen kuukauden toiminnan kuulumisista jälkikäteen.

Suunnitelmat säilytetään mm. lukukausittain tapahtuvaa arviointia varten. Arviointia suoritetaan koordinaattorin lisäksi myös ohjaajien, lasten ja vanhempien toimesta.

Aamu- ja iltapäivätoiminta kootaan seuraavista sisällöllisistä kokonaisuuksista:

- eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- leikki ja vuorovaikutus
- liikunta ja ulkoilu
- ruokailu ja lepo
- kulttuuri ja perinteet
- käden taidot ja askartelu
- kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- mediataidot
- arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä kehitys
- erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit

Utajärven aamu- ja iltapäivätoiminnan painotukset ovat seuraavat:

1. ulkoilu ja liikunta
2. leikki ja vuorovaikutus
3. eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
4. kädentaidot ja askartelu
5. arkiaskareet, kestävä kehitys
6. mediataidot ja kirjallisuus

Toiminnassa tulee olla kaikkia edellä mainittuja toimintoja tasapuolisesti kuitenkin niin, että **ulkoilun ja liikunnan merkitystä pyritään tietoisesti pitämään esillä.**

4 Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa

Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa lasten kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Silloinkin, kun kyse on perusopetuslain mukaisesti oppimisen ja koulukäynnin tukea tarvitsevista lapsista, toiminnan järjestämisen ja toteuttamisen lähtökohtana ovat aamu- ja iltapäivätoiminnan yleiset tavoitteet ja sisällöt. Työskentelytapojen ja toimintaympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon lasten ikä ja kehitysvaihe sekä yksilölliset tarpeet. Toiminnan tulee tukea itsetunnon ja omatoimisuuden kehitystä, sosiaalista kasvua sekä itsenäistymistä lasten omien edellytysten mukaisesti.

Lapsia kannustetaan aloitteellisuuteen ja aktiivisuuteen. Heille tarjotaan mahdollisuuksia onnistumisen kokemuksiin ja yhdessä toimimiseen. Toiminnan ja ajankäytön suunnittelu ja selkeys sekä tilanteiden ennakointi ovat erityisen tärkeitä kehityksessään tukea tarvitseville lapsille. Leikin merkitys korostuu varsinkin nuorimpien osalta. Monipuolinen toiminta ja toiminnalliset työtavat edistävät lasten kehitystä. Liikunta, pelit ja leikit ovat hyviä välineitä myös sääntöjen noudattamisen ja itsesäätelyn harjaannuttamiseen. Yhdessä toimimisen taitoihin ja myönteisen vuorovaikutuksen edistämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Ohjaajien ammatillista osaamista työskentelyssä tukea tarvitsevien lasten kanssa vahvistetaan mm. perehdytyksen avulla. Ohjaajien työtä voidaan tukea myös erityisopettajien tai oppilashuoltohenkilöstön antaman konsultaation avulla. Yhteistyö koulun kanssa lisää oppilaantuntemusta ja täydennyskoulutus varmistaa osaamista.

4.1. Oppimisen ja koulunkäynnin tukea saavat oppilaat aamu- ja iltapäivätoiminnassa

Perusopetuksen tehtävänä on tarjota kaikille oppilaille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään kasvuun ja oppimiseen. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteuttamisesta määrätään Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (luku 7). Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt esi- ja perusopetuksessa. Ensisijaisesti tarjotaan ryhmäkohtaisia tukimuotoja oppilaiden tarpeiden mukaan. Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat oppilaalle riittämättömät, tarjotaan oppilaskohtaisia tukitoimia. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

järjestetään lapselle koulupäivän aikana. Aamu- ja iltapäivätoiminta voi osaltaan tukea oppilaiden hyvinvointia, kehitystä ja koulunkäyntiä sekä tarjota hänelle turvallisen ympäristön.

Oppilaat, joille on tehty tukea koskeva päätös tai joilla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite voivat hakea aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan. Mikäli mahdollista, näiden oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä.

4.2. Yhteistyö toiminnan järjestämisessä

Toiminnan järjestelyjä suunniteltaessa yhteistyö huoltajan, koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan kesken on erityisen tärkeää. Huoltajan ja mahdollisesti koulun henkilöstön kanssa sovitaan, miten oppimisen ja koulunkäynnin tukea saavan oppilaan tarpeet sekä muut lasten kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet otetaan huomioon aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Moniammatillinen yhteistyö lisää edellytyksiä oppilaan riittävään tukemiseen.

Tiedot tuen antamisesta, näihin liittyvät asiakirjat ja asiakirjoihin sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä. Oppilasta koskevien salassa pidettävien tietojen luovuttaminen aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstölle edellyttää huoltajan antamaa yksilöityä tiedonsiirtolupaa.

5 Toiminnan koordinointi, järjestäminen ja arviointi

Utajärven kunnassa aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä perusopetuksen säädösten ja määräysten mukaisesti vastaa kasvatuspalvelut. Utajärven koulun rehtori vastaa koulun toiminnasta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttamisesta vastaa Utajärven koulun apulaisjohtaja, joka myös koordinoi toimintaa.

Kunta vastaa Utajärvellä toiminnan kokonaisuudesta omana tehtävänä. Toimintasuunnitelman päivittämisestä ja hyväksymisestä päättää hallintosäännön mukaisesti kunnanhallitus. Aamu –ja iltapäivätoiminnan käytännön toteutuksen päävastuu on rehtorilla.

5.1 Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen Utajärvellä

Lapsen osallistuminen aamu- ja iltapäivätoimintaa on huoltajille vapaaehtoista. Perheet hyödyntävät tarjolla olevan toiminta-ajan tarpeidensa mukaisesti.

Utajärven kunta järjestää perusopetuslain mukaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa 1 – 2-luokkalaisille ja oppimisen ja koulunkäynnin tukea saaville oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa sekä esikoululaisille että 3-luokkalaisille kunnan omana toimintana.

Utajärvellä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään koulun tiloissa. Eriyttämiseen ja pienryhmätyöskentelyyn käytetään koulun tilojen lisäksi mahdollisesti myös nuoriso- ja liikuntatalon tiloja sekä kirjastoa kirjastovierailujen merkeissä.

Utajärvellä aamutoimintaa järjestetään kaikkina koulupäivinä lauantaityöpäiviä lukuun ottamatta. Aamutoimintaa järjestetään klo 7.00 – 8.30 välisenä aikana koulupäivän alkamiseen saakka. Aamutoiminta on pääasiassa lukemista, pelaamista tai leikkimistä. Aamutoiminnan aikana ei tarjota aamupalaa, mutta huoltajat voivat laittaa tarvittaessa lapselle mukaan kotoa oman aamupalan, jonka lapsi voi syödä aamulla. Aamutoiminnassa olevat lapset siirtyvät ulos koulun piha- ja välituntialueelle klo 8.30 ohjaajan kanssa odottamaan koulupäivän alkamista. Näin lapset näkevät muita ikätovereitaan sekä ehtivät ulkoilla ja liikkua yhdessä ennen oppitunnin alkamista.

Iltapäivätoiminta muodostaa kokonaisuuden, joka tarjoaa ohjattua toimintaa ja erilaisia virikkeitä, sosiaalista vuorovaikutusta sekä mahdollisuuden omaan toimintaan, rentoutumiseen, lepoon ja sovittaessa huoltajien kanssa aikaa myös läksyjen tekemiseen. Utajärvellä iltapäivätoimintaa järjestetään koulupäivinä lauantaityöpäiviä lukuun ottamatta klo 13 -17 välisenä aikana. Iltapäivätoiminnan aikana tarjotaan paikalla oleville oppilaille välipala klo 14.00. Välipala syödään koulun ruokalassa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa sattuneen tapaturman hoito on lapselle maksuton. Kunta on vakuuttanut aamu- ja iltapäivätoiminnassa olevat lapset.

5.2 Ryhmä koko ja kuljetus

Utajärven kunta järjestää perusopetuslain mukaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa 1 – 2-luokkalaisille ja oppimisen ja koulunkäynnin tukea saaville oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa sekä esikoululaisille että 3-luokkalaisille kunnan omana toimintana. Aamu- ja iltapäivätoimintaa pyritään järjestämään kaikille em. sitä hakeville lapsille.

Lapsen tullessa aamupäivätoimintaan tai lähtiessä iltapäivätoiminnasta ei koulumatkaetua myönnetä. Rehtori voi myöntää koulukyytioikeuden esim. lääkärin tai sosiaalitoimen lausunnon perusteella.

5.3. Toimintaan hakeminen ja valintaperusteet

Aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan eDaisyyn kautta. Haku tulevan lukuvuoden toimintaan tapahtuu maaliskuun aikana. Hakumenettelystä ilmoitetaan helmikuun aikana kunnan internet – sivuilla, Wilmassa sekä koululla aamu- ja iltapäivätoimintapaikassa.

Tarvittaessa yhdenvertaisina valintaperusteina käytetään ilmoittautumisjärjestystä ja/tai arvontaa. Ennen hakuaikaa toimitetut hakemukset huomioidaan vasta hakuajan alettua. Aamu- ja iltapäivätoimintapäätökset tehdään kevätlukukauden loppuun mennessä ja huoltajat näkevät päätöksen eDaisyssä tai Suomi.fi viestipalvelun kautta. Utajärvellä aamu- ja iltapäivätoimintaan voi hakea myös varsinaisen hakuajan päätyttyä koko toimintakauden ajan eDaisyssä löytyvällä hakemuksella. Hakemus tulee tällöin tehdä kuitenkin vähintään 14 vuorokautta ennen palvelutarpeen alkamista.

Varatun paikan irtisanominen tulee tehdä eDaisyssä vähintään 14 vuorokautta ennen palvelutarpeen päättymistä.

5.4. Maksut

Aamu- ja iltapäivätoimintaa tulee tarjota joko 570 tai 760 tuntia koulun työvuoden aikana kullekin toimintaan osallistuvalla. Toimintaan osallistumisesta peritään kuukausimaksu (Perusopetuslaki 48 f§). Huoltaja sitoutuu korvaukseen ilmoittaessaan lapsensa toimintaan.

Maksu peritään jokaiselta sellaiselta kuukaudelta, jona lapsi osallistuu aamu- tai iltapäivätoimintaan. Maksusta peritään vain puolet, kun lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä (lääkärintodistus). Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä (lääkärintodistus). Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta. Jos aamu- ja iltapäivätoimintaa annetaan enintään 10 päivänä kuukaudessa, peritään vain puolet maksusta. Maksu voidaan puolittaa esim. kesäkuussa, jolloin kunta ei anna toimintaa kuin alle 10 päivää. Lapsen toimintaan osallistumismaksua ei puoliteta sillä perusteella, että lapsi osallistuu alle 10 päivänä kuukaudessa toimintaan.

Maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksu voidaan poistaa, mikäli perhe saa toimeentulotukea tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä. Maksujen harkinnanvaraisesta perimättä jättämisestä päättää rehtori - kasvatusjohtaja kirjallisen hakemuksen perusteella. Toimintamaksusta ei myönnetä sisaralennusta eikä maksualennuksia.

Laskutusperusteena käytetään aamu- ja iltapäivätoiminnan hakemuksessa valittua maksuluokkaa. Utajärven kunnassa noudatetaan seuraavia asiakasmaksuja kunnan päätöksen mukaisesti 1.8.2026 alkaen:

Maksuluokka 1: osallistuminen aamu- ja iltapäivätoimintaan 0-44 h/kk, 40 €/kk

Maksuluokka 2: osallistuminen aamu- ja iltapäivätoimintaan 45-90 h/kk, 60 €/kk

Maksuluokka 3: osallistuminen aamu- ja iltapäivätoimintaan 91-120 h/kk, 80 €/kk

Kunnan päätöksellä esioppilaille aamu- ja iltapäivätoiminta on maksutonta.

Maksut perustuvat Opetushallituksen suosituksiin maksujen järjestämisen periaatteista.

Laskutusperusteena käytetään huoltajan hakemuksella ilmoittamaa maksuluokkaa, mutta mikäli maksuluokan tuntimäärä ylittyy, laskutetaan toiminnasta ylemmän maksuluokan mukaan. Tuntimäärän alitus ei kuitenkaan vaikuta maksuluokkaan alentavasti. Maksuluokan muutosta voi hakea myös kesken kauden. Hakemus tulee tehdä vähintään 14 vrk ennen toivottua maksuluokkamutosta. Muutos astuu voimaan aikaisintaan seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tarve tulee ilmoittaa DaisyFamilyn kautta vähintään viikko kerrallaan, siten että perjantaihin mennessä on ilmoitettu kahden viikon päähän sijoittuva toimintaviikko (eli ei seuraavan, vaan sitä seuraavan viikon toiminnan tarve). Määräpäivän jälkeen kalenteri lukittuu, eikä varauksia voi enää sovelluksen kautta muuttaa. Mikäli aamu- ja iltapäivätoiminnan tarve on säännöllinen, voi ajat varata vaikka koko kaudeksi kerrallaan. Aikojen varaaminen ohjeistetaan Wilmassa erikseen tarkemmin toimintaan hakeneille syksyllä toimintavuoden alkaessa.

5.5 Henkilöstö

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla toiminnan järjestämistä huomioon ottaen riittävä määrä ammattitaitoisia ohjaajia (Perusopetuslaki 48 e§).

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (no 115/2004). Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstöä koskee 1.4.2004 voimaan tullut laki 1138/ 2003 lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä.

Utajärvellä aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajina toimivat ensisijaisesti koulun koulunkäynninohjaajat. Ryhmästä voidaan osoittaa yksi toiminnan vastuuhjaaja, joka huolehtii mm. toiminnan päivittäisestä suunnittelusta. Tiedottamiseen liittyvistä asioista vastaa koordinaattori. Ohjaajille voidaan järjestää arki- tai viikonloppukoulutusta, johon veloitetaan osallistumaan. Ohjaajien sijaisjärjestelyistä vastaa koordinaattori.

Mahdollisten muiden toimijoiden järjestämien harrastuskerhojen ohjaajista vastaa kutakin harrastuskerhoa järjestävä taho.

5.6. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma

Koulun tiloissa noudatetaan koulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa. Nuoriso- ja liikuntatalon tiloissa noudatetaan puolestaan ko. tilan turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö on velvollinen toimimaan annettujen ohjeistusten ja em. suunnitelmien mukaisesti.

5.7 Arviointi

Perusopetuslaki velvoittaa kunnan arvioimaan antamaansa tai hankkimaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa, osallistumaan toimintansa ulkopuoliseen arviointiin sekä julkistamaan arvioinnin keskeiset tulokset.

Lähteet:

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Perusopetuksen%20aamu-%20ja%20iltap%C3%A4iv%C3%A4toiminnan%20perusteet%202011_muutosm%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ys%202025.pdf

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/aamu-ja-iltapaivatoiminta>